

Ajuts socials Els recursos

Retallada del 20% als discapacitats que viuen sols

Benestar aplica una reducció dràstica a la partida que facilita l'emancipació

La Generalitat aplicarà una reducció del 20% al programa de suport a l'autonomia a la pròpia llar, les partides que faciliten l'emancipació de les persones discapacitades. Les entitats afectades s'hi oposen.

JOAN SERRA

BARCELONA. Les entitats que atenen persones amb discapacitat intel·lectual i malalties mentals –i en menys mesura les associacions que presten serveis als discapacitats físics– s'han posat les mans al cap després de confirmar que el departament de Benestar Social i Família ha aplicat una tisorada al programa de suport a l'autonomia a la pròpia llar (PSALL). El programa, gestionat per la Generalitat, aporta fons per garantir l'autonomia de les persones amb discapacitat que volen i poden viure soles, en parella o amb alguna amigat, però que requereixen un suport per ser autònomes. En les subvencions que perceben les entitats per prestar aquest servei –les ajudes es concedeixen als usuaris, però les gestionen les associacions per pagar el monitor que supervisa i assisteix els discapacitats en la vida diària– s'ha produït una retallada del 20% de la partida, aplicada ja en el pagament de les quotes corresponents al maig. I la mesura, tal com ha confirmat l'ARA, s'aplicarà amb efectes retroactius, des del gener.

Les entitats proveïdores del servei, de fet, s'han trobat que en l'últim pagament s'ha confirmat la tisorada en els fons, però també una disminució addicional de la partida prevista, que s'explica per la decisió de la Generalitat d'aplicar la retroactivitat. Benestar descomptarà cada mes de la subvenció una part dels recursos de més que han percebut les entitats des del gener. Abans de la retallada, el programa de suport a l'autonomia a la pròpia llar estava dotat amb 626,35 euros mensuals per usuari, una quantitat rebaixada ara fins als 500 euros.

El sector entén que la tisorada s'allunya de l'ajust materialitzat en altres serveis inclosos en la cartera de serveis socials –que, de mitjana, quantifiquen d'entre el 3,5% i 4,5%–

i considera que, a la pràctica, es corre el risc de desmantellar el programa. Aquests arguments per justificar l'oposició a la retallada apareixeran en la reunió que representants de Dincat (Discapacitat Intel·lectual Catalunya), la federació que agrupa les entitats que treballen en l'àmbit de la discapacitat intel·lectual, mantindran dilluns amb la consellera de Benestar Social i Família, Neus Munté, i la directora general de l'Institut Català d'Assistència i Serveis Socials (ICASS), Carmela Fortuny. Fins a 44 entitats de Dincat presten serveis en el marc del programa de suport a l'autonomia a la pròpia llar i se'n beneficien un total de 650 usuaris. "Aquesta retallada es carrega la lluita per la inclusió social, perquè elimina ajudes que faciliten a aquestes persones ser autònomes", diu Rosa Cadenas, presidenta de Dincat.

Mateixos serveis, menys diners

La Federació Salut Mental Catalunya, que agrupa l'altre gran col·lectiu damnificat, el de les persones que tenen una problemàtica derivada de malaltia mental, també ha elaborat un manifest en què denuncia els estralls provocats per la reducció aplicada per Benestar. El document recorda que la retallada en la tarifa del servei provocarà que "moltes de les entitats en l'àmbit de la salut mental hagin estat treballant comptant amb uns diners que finalment seran menys que els que s'havia previst". El manifest, que també recorda que la Generalitat no ha ofert "alternatives ni flexibilitat"

Les xifres

Una tisorada que crispa les entitats

626,35

Euros per persona i mes que es pagaven abans de la retallada

Benestar Social i Família ha rebaixat la subvenció que reben els usuaris des del mes de maig. Ara les entitats gestionen un ajut de 500 euros mensuals per beneficiari. La retallada té efectes retroactius.

en l'aplicació de la mesura, insisteix en la "greu repercussió que pot tenir a curt termini" aquesta reducció de les subvencions. "Ens demanen que continuem fent el mateix servei, però amb un 20% menys de subvenció", comenta Begonya Soler, de l'Associació Alba de Tàrraga, que atén una desena de beneficiaris.

Les entitats federades a Salut Mental Catalunya també lamenten en el seu comunicat la restricció en l'accés a les subvencions de nous beneficiaris, que han de disposar de la valoració de dependència per poder rebre l'ajut del programa. El 2012, de fet, no hi va haver convocatòria per incorporar nous beneficiaris. Portaveus de la conselleria de Benestar van recordar ahir que aquesta partida està vinculada a la disponibilitat pressupostària, però que el

Govern ha fet un "gran esforç" per obrir la convocatòria aquest 2013. Els mateixos portaveus van indicar a l'ARA que la retallada s'aplica per poder facilitar l'entrada de nous beneficiaris al sistema.

Dincat, però, denuncia que amb la retallada materialitzada per Benestar es posa en risc la continuïtat del servei. "El programa té unes partides justes, que ara queden molt tocades", apunta Cadenas. La presidenta de les entitats que atenen discapacitats intel·lectuals subratlla que el programa per facilitar l'autonomia d'aquests usuaris és "molt més barat" per a l'administració que desplegar serveis de llar-residència o qualsevol altre servei assistencial.

Defensa del model d'autonomia

Per facilitar que les persones discapacitades puguin viure emancipades, els monitors de les entitats presten el servei de suport en activitats domèstiques. Els educadors assisteixen els beneficiaris en els aspectes de vida a la llar, les gestions administratives, la feina i l'oci. El sector defensa els beneficis del programa i recorda que evoluciona el concepte de dependència per imposar el d'autonomia, que és precisament l'objectiu que persegueix el Govern amb el projecte d'una llei catalana de l'autonomia personal, defensada per l'exconseller Josep Lluís Cleries i també per la consellera Neus Munté. —

UN SECTOR CASTIGAT
Dincat ja va organitzar un acte al maig en què va protestar per les retallades al sector. ACN

“Ara fan coses que no havien fet soles mai de la vida”

La Laura i la Sandra tenen més autonomia en un pis amb suport

Reportatge

MARIA ORTEGA
BARCELONA

Les parets, plenes de papers organitzatius penjats amb xinxetes. Des de la taula on s'estableix a qui li toca la neteja fins a la que fixa els rols en la preparació del menjar –qui cuina, qui para la taula i qui rentarà els plats– o a qui li toca preparar els entrepans que s'enduran a la feina. Són algunes de les pautes de funcionament dels pisos on viuen Laura i Sandra Torrejón, en el marc del programa de suport a l'autonomia a la pròpia llar de la Generalitat, que en aquest cas executa el Taller Escola Barcelona (TEB). L'entitat té la tutela de les dues germanes d'ençà que la seva mare va morir, ara fa cinc anys. Totes dues tenen una discapacitat intel·lectual i pateixen, com la seva mare, la síndrome de Steinert, una malaltia muscular degenerativa. Comparteixen pis, al barri de Sant Andreu de Barcelona, amb altres persones que també tenen alguna discapacitat per a les activitats diàries. Totes dues viuen amb les parelles i porten una vida pràcticament autònoma amb el seguiment diari d'un educador, que visita els pisos cada tarda.

“És com una germana o una tieta, li explico els problemes que he tingut a la feina o si m'he discutit amb la parella”, reflexiona la Laura sobre el rol de l'educadora. Ella, que té 36 anys, és la gran de les dues germanes i reconeix que, al principi, el pas d'independitzar-se “va ser dur, perquè la convivència no és fàcil”, però que ara està encantada amb la seva nova rutina. Comparteix pis amb la seva parella, el Roberto, i dues persones més. I té com a veïna, només unes quantes portes més enllà al mateix replà, la seva germana.

“El canvi que han fet totes dues, quant a capacitat d'autonomia, és increïble. Ara fan coses que no havien fet soles en la vida”, assegura Albert Solà, el director del servei d'atenció a la llar de l'entitat. Solà apunta que el repte en aquest tipus de programa, que dona molta més autonomia als usuaris que les llars residència –on estan més assistits i tenen, fins i tot, suport a les nits– és que aquestes persones assumeixin “la màxima responsabilitat” i puguin tenir una vida tan normalitzada com sigui possible.

La Sandra, la germana petita, que té 35 anys, està orgullosa del grau d'organització que hi ha a casa seva, on viu amb la seva parella, el Marcos –a qui va conèixer quan eren veïns en aquests pisos– i una altra persona. “Funcionem bé, cadascú fa les seves feines”, assegura.

La Sandra Torrejón i la seva germana Laura viuen en pisos amb suport al districte de Sant Andreu de Barcelona. CÈLIA ATSET

I al sac de les millors que li ha comportat fer el salt a aquest pis, hi posa, en primer lloc i quasi de manera automàtica, la millora en la dieta. Ara preparen, conjuntament amb l'educadora que els visita quatre hores cada tarda, el menú diari. “Així mengem equilibrat, perquè abans menjàvem molt malament i estàvem grasses”, raona.

Organitzar l'economia domèstica

L'altre gran benefici és el de les vacances que l'entitat organitza i també les activitats que pot fer un cop surt de la feina –en un taller, on munta endolls–, com ara jugar a ping-pong. Sap, però, que s'ha d'organitzar els diners. L'economia domèstica l'hi gestionen des de l'entitat, que en té la tutela, però ella té marge per decidir en què gasta els diners que li donen setmanalment o per demanar una despesa extra, com ara sortir a sopar. Això sí, ho ha de comunicar amb antelació, igual que si vol arribar a casa més enllà de dos quarts de nou del vespre.

Comptant amb la subvenció del Govern, que ara es retalla –i alarma els responsables del programa–, del seu sou han de destinar uns 230 euros al lloguer i els serveis i, setmanalment, un pot d'uns 30 euros per comprar el menjar de casa. Reben 20 euros de setmanada i, si hi ha exces, es negocia. El pisos on viuen les dues germanes funcionen bé, com reconeix una de les educadores que les visita i, per tant, a part de fer el seguiment de la neteja –els divendres toca l'intensiu a casa i els dilluns a les habitacions–, la higiene personal i el control de la medicació si és necessària, les educadores també es dediquen a oferir conversa i a organitzar activitats diverses, com ara sortir a prendre alguna cosa.

Els educadors també les acompanyen quan han d'anar al metge o quan, per exemple, necessiten fer una renovació d'armari. L'última paraula sobre l'elecció de la roba, però, la tenen elles: “Sempre ens sortim amb la nostra”. Viuen soles, però acompanyades. ■

Arguments
Benestar diu que la mesura permetrà incorporar beneficiaris al sistema

Dificultat
El sector avisa que amb la tisorada el programa queda “molt tocat”

Francesc Martínez de Foix
DIR. GENERAL DE TALLER ESCOLA BARCELONA
“Això pot suposar que es desnonin centenars de discapacitats”

● **Quina incidència té la retallada?**
El programa de suport a l'autonomia a la pròpia llar és una alternativa als serveis residencials i permet a aquests usuaris viure de manera autònoma, sense estar institucionalitzats. Aplicar una retallada com aquesta pot suposar que es desnonin centenars de discapacitats. Sense aquests diners no es podrà assumir el cost dels monitors que tutel·len aquestes persones. I són professionals que ja estan molt mal pagats.

● **Com reaccionaran?**
La subvenció que les entitats rebien fins ara per oferir aquest servei als usuaris ha quedat en 500 euros, però el fet que s'apliqui una retallada del 20% amb efectes retroactius des del mes de gener ens obliga a fer ara un pla de supervivència. Però, a la llarga, el programa està mort. Oferim aquest servei a 32 persones i ara ens diuen que no podem comptar amb tots els diners de la feina feta pels educadors des del gener. Hi haurà problemes en la prestació del servei. I no podem trencar la confiança de les famílies. ■